

Hemmets inflytande på vår tids unga

av

Carla Meyer

Själva hemmets yttre struktur är nu till dags en helt annan än förr, liksom även grunden för skapandet av ett hem helt har förändrats. Mannens strävan, att med egna krafter grunda ett hem för den kvinna, han gör till sin hustru, blir starkt hämmad genom svårigheten att erhålla arbete och den sena utsikten till en självständig eller vävlönad anställning. Därför ser man nu ofta, att de två unga gemensamt bygga upp hemmet och basera dess ekonomi på bägges förvärvsarbete, och detta betyder att de båda arbeta utom hemmet och leva en mycket ringa del av dagen i hemmet. Detta kamratskap kan synas synnerligen tilltalande, men innebär det oaktat en brist på förståelse av de krav, som ett hem ställer på oss.

Ett hem skall vårdas och skötas och göras till en levande värld för familjen, det skall vara rent i praktiskt och etiskt avseende, det skall vara ljus och solfyllt och hållas fritt från all tarvligt och värdelöst pynt, bruksföremålen skola vara enkla i linje och form, färgerna på väggarna skall vara klara och ljusa, ty allt detta bidrager till att förädla de människor, som leva där, ja skönhet och harmoni i omgivningen ha en långt större betydelse än man tror; men givet är att ett vackert bruksföremål är till daglig glädje. Redan innan barnen komma skola de två människorna skapa den anda, som skall vara hemmets, och de må gemensamt fördjupa sin livsåskådning och lära att förstå varandra och uppfostra varandra, kort sagt, pröva att nå den själens harmoni, som måste finnas för att hemmet skall bli moget att påtaga sig ansvaret att taga emot en ny liten människa. Det första eller de första åren av ett äktenskap äro enligt min mening av den allra största betydelse och det behövs både mod, vilja och karaktärsstyrka för att använda dem på rätt sätt. När två människor plötsligt skall leva vardagslivet tillsammans uppstå tusen problem, som måste diskuteras, vägas och vrakas för att bli klarlagda. Samlivet mellan två människor giver dem bägge orsak och plikt till mycken eftertanke, mycket fördjupande i det egna jaget och isynnerhet gäller detta den unga kvinnan, som genom äktenskapet föres in i en helt ny tillvaro. Därför är det av den allra största vikt för hela hennes utveckling, att hon må kunna leva i lugn för och i sitt äktenskap och få klart för sig den uppgift, som hon har åtagit sig.

Liksom ett fågelpar reder boet för sina ungar med mjuka dun, likaså må två människor fylla hemmet med andliga värden, med skönhet och harmoni och sträva till att kunna uppfylla föräldragärningen och ansvaret, så att de kunna ta emot barnet med fullt

ansvarsmedvetande och glädje. Och när det sedan kommer, skola föräldrarna snart inse i huru mycket de ännu äro tvungna att utveckla och härda sin karaktär och huru mycket de ännu genom samlivet med barnet ha att lära sig. Man säger att det finnes tre uppfostringsstadier i en människas liv, nämligen den uppfostran man får av sina föräldrar, av sin make och sina barn. Jag skulle hava lust att tillägga ett fjärde stadium, nämligen den uppfostran, som man ger sig själv.

Så sitta vi då vid barnets vagga och se detta lilla människokrypp, som ända från begynnelsen visar tecken på självständighet och en vilja, som bör ledas in på rätta banor. Vi ha alla trådarna i vår hand, vi ha i vår makt att öva inflytande på barnet och helt naturligt böra vi offra det en stor del av vår tid och våra tankar. Vi böra vara strängt iakttagande och kritiska, icke låta oss förblindas av vår kärlek. Vi böra noga ge akt på barnets karaktärsanlag, försöka förstå det, forska i vår släkts historia, vad allt det kan ha fått i arv på gott och ont, och så må vi efter bästa förmåga framälska de goda egenskaperna och motarbeta de mindre goda. Föräldrarna bli ofta för barnens skull nödda att göra materiella försakelser för att skaffa det nödvändiga. Men även i andra avseenden kan det bli fråga om att ålägga sig vissa inskränkningar gentemot eventuella frestelser, ty man bör göra klart för sig att man blott genom självtukt och självkritik kan giva sina barn ett exempel, som blir efterföljansvärt. Betänk, vilken stor makt som i själva verket lagts i föräldrarnas händer, det är de, som genom sina barn bestämmer framtiden de ha tillfälle att påverka och vägleda att styrka och hägna det, som finnes hos barnen; men det gäller att taga tillvara de dyrbara år, de relativt få år, som våra barn helt lever i hemmet, de svinna så förunderligt fort. Som små måste de lära sig lydnad, sanning, gott uppförande och efterhand, som de växa upp, kan det ställas större fordringar på dem och de böra lära sig flit och förnöjsamhet, ärlighet, hederlighet och rättskaffenhet.

Men efterhand är det inte längre hemmet allena, som påverkar barnet. Där finnes skolan, lärarna, kamraterna, sporten och nöjena utanför hemmet och då börjar den tid, då hemmet bör försvara sin plats som den första, inte genom tvång eller förbud, men genom att göra livet där så tilldragande som möjligt. Det fordras en stor anpassningsförmåga av hemmet i våra dagar, vi må noga följa allt det nya, som rör sig i tiden i det sociala, det religiösa och det politiska livet, vi må försöka förstå det och därefter inta vår

ståndpunkt, men vi böra också respektera de ungas meningar, även om de äro ganska motsatta våra. Innanför familjekretsen må problemen diskuteras under belevade former, de unga må känna, att också de ha rätt att fritt yttra sig, att de ha lov att ha andra meningar än vi; då ha vi nått långt och skola vara tacksamma när det har lyckats oss att få dem så långt, att de vilja meddela oss sina tankar, ty utan denna förtrolighet kunna vi utöva blott ringa inflytande. De unga skola dessutom veta, att vi även längta efter att tala med dem om våra svårigheter, de skola inte hållas utanför hemmets bekymmer, utan tvärtemot vänjas vid att stå solidariska med oss. Man kan rätt tidigt ge barnen små dagliga plikter att uppfylla, delar av arbetet i hemmet, varvid de förstå att de hjälpa mor i hennes arbete och bidraga till att hon kan få en behöflig vila. Man skall inte undvika att tala med sina barn om pengar, man skall lära dem att handskas varsamt med dem, visa dem hur far måste arbeta för att skaffa pengar och hur mor måste beräkna och tänka innan hon gör inköpen. Det är otroligt hur lätt barn kunna lära sig att avstå från eventuella önskningsar, när de förstå varför. Och i motsatt fall växer fort ringaktningen för pengarnas värde, när de se hur föräldrarna ödsla därmed.

Det är av största betydelse att det kan anslås några timmar, då familjen i lugn och ro kan samtala och det är verkligen så i vår jäktade tid att detta kan vara svårt, så självfallet det än måtte synas. Allt för många människor leva innanför samma väggar utan att tala med varandra därmed menar jag att de aldrig komma sig för att växla tankar och meningar. Deras tid svinner hän och ingen önskar att de skola fördjupa sina tankar och meddela dem i familjekretsen och så tala de, måhända på grund av en viss själslig blyghet, som hindrar dem att låta andra få inblick i deras inre, men långt oftare av den enkla orsak, att de icke få något tillfälle att tala. Mången menar att det inte tjänar till något att tala med varandra, när man dock inte kan bli eniga, men detta är ett stort och sorgligt misstag, ty det är ju inte i och för sig det viktigaste, man har ju däremot ett mycket större utbyte av att tala med annorlunda tänkande, detta giver våra egna tankar och reflexioner ny näring, visar oss nya vägar, utvidgar vår människokunskap och förändrar självfallet ofta våra tidigare åskådningssätt och på detta sätt försiggår personlighetsutvecklingen, den grundläggande faktor, som förhindrar stillastående.

Det som gäller familjelivet, gäller även umgänget med andra människor, ens vänner och bekanta, tonen i sällskapslivet. Det är dessvärre ytterst sällsynt att samtalen röra sig om annat än rent ytliga ämnen och man kommer hem utan att ha haft något andligt utbyte, varemot samvaron med människor, som kunna och vilja diskutera dagens brännande frågor eller konst eller litteratur uppfyller oss i långa tider och lyfter oss ut över vardagar. Därför är valet av vänner och ungänge en mycket viktig sak inte minst med avseende å de unga.

Vi må taga i betraktande alla de många faktorer, som ända från det skolgången begynner öva inflytande på våra barn, även om vi inte äro herrar över den främmande påverkan som möter dem i skolan och under fritiden; men vi må försöka att lära känna den, vi må vänja barnen att berätta om sina upple-

velser, om sina glädjeämnen och besvikelser, så att vi kunna råda dem efter bästa förmåga, men detta skall göras varsamt, så att de inte känna vårt intresse som en ovälkommen och besvärlig inblandning i deras affärer. Kan man uppnå denna förtrolighet, denna kontakt med sina barn är mycket vunnet. Vi skola lära våra barns kamrater att känna och främja allt gott kamratskap, emedan det innebär ett stort värde för hela livet. Det är ett stort framsteg att barn ur alla samhällslager nu gå i gemensam folkskola och där tidigt lära sig att umgås med varandra så att meningslös klasskillnad försvinner av sig själv. Hårtill bidrar förutom skolan, scoutrörelsen, sporten, militärtiden och mer och mer de unga flickornas husliga utbildning.

Men hemmet må ha rätt till att sörja för, att de ungas fritid inte tillbringas helt utom hemmet, som så ofta är fallet i våra dagar. På samma gång åtaga sig föräldrarna plikten att tillbringa sin fritid tillsammans med barnen och på sådant sätt att dessa känna sig väl tillmodis därmed, att de längta efter dessa stunder.

En av tidens brännande frågor är kvinnornas utbildning i husligt arbete, och det är endast för väl att detta äntligen träder i förgrunden, ingen av oss undervärderar väl de praktiska kunskaperna på näringens och hemhushållningens område; men det är inte nog att vi lära oss på vilket sätt vi bäst befrämja släktets lekamliga hälsa, vi må även förstå oss på själens rykt och ans, ett område som tills dato är så gott som fullständigt försummat, och det är måhända därför som världen i dag ser ut, som den gör.

Vi må i våra husmoderorganisationer i ännu högre grad än vi göra söka att framhålla, hur nödvändigt det är att vi de gifta kvinnorna och först och främst mödrarna, stanna i hemmet. Vi må gång på gång upprepa och fastslå att dessa hemmets kvinnor äro långt mer oumbärliga i hemmet än i vilket som helst annat arbete. Vi må gripa oss an med ett allvarligt och målmedvetet uppbyggnadsarbete för hemmets grundläggande betydelse för det unga släktet och vi må förstå, att ingen mor kan få något väsentligt, något avgörande inflytande på sina barn, om hon inte lever sitt liv för och med dem.

Detta synes ju så självklart, men det syndas dock däremot varendaste dag i tusende hem. Jag vet att de gifta, självförsörjande kvinnorna anse sig vara synnerligen pliktuppfyllande, när de förtjäna penningar till det gemensamma hemmet; men det är grundfalskt, för det första för att deras netto förtjänst i de flesta fall är så ringa, att de genom att nedsätta omkostnaderna för hemmet genom sitt personliga arbete inom detsamma kunde förtjäna in eller inbespara lika mycket, om inte mera — för det andra, emedan de äventyra oskattbara värden genom att vara borta från hemmet, nämligen de värden, som de åtagit sig att framälska i den ungdom, som anförtratts dem och som växer upp i deras hem. Och man må förstå, att det här är fråga om så fina, så intima områden att man inte kan avfärda denna sak med att säga »Ja, men jag är ju tillsammans med barnen, när mitt förvärvsarbete lämnar mig tid därtill, eller när mina personliga intressen inte försummas». — Det är nämligen inte nog! Det tager tid för envar av oss att utveckla vår själ, att följa med på olika områden, att låta tankarna samla sig så att

vår egen karaktär danas efterhand och omformas på så sätt att vi ha något att giva våra unga, och tempot i hemmet skall inte vara hetsande men lugnt och lugnande, inte som en virvelvind, som uttorkar alla mildare känslor, men som den svala brisen, som hämtar frid med sig. Om även hemmets ekonomiska bas måste sänkas några procent spelar det ingen större roll. Pengar allena skapar inte lycka.

Naturligtvis kunna även de mest plikttrogna föräldrar få delvis negativa resultat av sina strävanden, men även sorgerna inrymma utveckling. Det gäller då att inte svikta, men tvärtom att offra ännu mera tid, ännu flera tankar, ty vem är närmare att hjälpa de unga än vi föräldrar och vem skulle ha lättare att förlåta som vi. Hemmets dörr må aldrig vara stängd för barnen och mor och far må vara de, som de tryggt kunna komma till, när de ha misstagit sig när de ha kommit ut där, varest de inte kunna med egen hjälp finna vägen tillbaka.

I våra dagar ställes det oändligt stora krav på ungdomen, vi äro därför skyldiga att giva dem den bästa möjliga utbildning samtidigt med att vi må lära dem att älska arbetet och att arbeta uthålligt och inte giva upp på halva vägen och vi må hjälpa dem att bli stålsatta gentemot frestelser. Allt detta är hemmets plikt och vi må göra klart för oss att vi ha ett stort och allvarligt ansvar gentemot samhället, som skall byggas vidare, sundare och bättre av den ungdom, som vi sända ut i livet.

Världen befinner sig i våra dagar i en bestående oro och otrygghet och mer än måhända någonsin förr behöver den starka, kloka och goda mödrar, som inte lättsinnigt löpa från sitt ansvar, men som fullt medvetet påtaga sig den uppgift, det höga kall, vartill naturen har utsett oss, i det att vi erkänna, att vi kunna och böra utöva vårt inflytande på vår tids unga.

